

ÎMBUNĂTĂȚIREA PERFORMANȚELOR ȘCOLARE LA ELEVII CU DEFICIENȚE DE VEDERE

IMPROVING SCHOOL PERFORMANCE IN VISUAL DEFICIENCY STUDENTS

*Mariana Pîrvan, lector universitar,
UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

*Mariana Pîrvan, univ. lecturer,
„Ion Creangă” SPU, Chișinău
ORCID: 0000-0002-1431-7784*

CZU: 376.352:37.04

DOI: 10.46728/c.v1.25-03-2022.p134-137

Abstract

The school environment has an important educational impact, being a factor that can essentially influence school performance. School performance in visually impaired students is often poor, presents with difficulties due to deficiency and can develop inhibited attitudes, passive, poor mobilization in cognitive tasks. A stimulating environment, mediated by wealthy adults, which encourages the involvement of children in cognitive tasks, has an equalizing effect on the cognitive and educational level. The qualities of the families of the students' backgrounds, including their investment in meditations and the induction in the children of the interest towards the school contribute the most to the increase of the performances. The evaluation of performance must be as continuous as it is significant in its final or summative form.

Key-words: students, visual impairment, fail, school progress, performance, success.

Problema educației integrate rămâne și astăzi prioritară în politicile educaționale ale Republicii Moldova. Copiii cu cerințe educaționale speciale în special cei cu deficiențe de vedere integrați în școlile de masă întâmpină mari dificultăți la adaptarea în școală, pentru unii se rezumă fie cu nereușită școlară, pentru alții cu abandon școlar.

Mediul școlar are un important impact educațional, fiind un factor care poate influența în mod esențial performanța școlară [2, p.271].

Performanțele școlare la elevii cu deficiențe de vedere de cele mai dese ori sunt slabe, se prezintă cu dificultăți din cauza deficienței și care poate dezvolta atitudini inhibate, pasive, slabă mobilizare în sarcini cognitive, performanțiale sau chiar ludice, capacitate redusă și limitată în timp a efortului voluntar, sentimente de neîncredere în forțele proprii, timiditate crescută (mai ales în contexte situaționale noi), teamă și disponibilitate redusă de comunicare, sentimentul inferiorității și al neputinței, retragere în sine, uneori negativism, lipsă de inițiativă personală, prudență exagerată, atitudini și manifestări anxioase, irascibilitate, nervozitate, impulsivitate, agresivitate verbală și comportamentală, lipsa cenzurii inhibitorii, grave dificultăți adaptative [1, p.91].

Performanța școlară este interpretată astăzi ca un rezultat deosebit de valoros obținut, o realizare deosebit de bună într-un domeniu de activitate practică, succesul obținut pentru munca depusă de elev în procesul educațional. Performanța școlară care mai este numită și progres școlar este strâns legată de starea emoțională a elevului, de autoreglarea emoțională a acestuia [4]. Impactul emoțional pe care îl trăiește elevul cu deficiență de vâz în procesul de adaptare este reflectat în nereușita sau progresul școlar al acestuia.

„Progresul unui copil provine din cuvântul „reuși”. Prin urmare, nu vorbim despre minte, ci despre viteza de percepție a sarcinilor profesorului, despre capacitatea de a îndeplini în timpul alocat”, explică cercetătorul Alexander Lobok.

Viteza de prelucrare a informației la copiii cu deficiențe vizuale prezintă o serie de caracteristici care depind de gradul și de forma deficienței, de vârsta și de dezvoltarea psihică a individului. Chiar dacă se păstrează unele percepții, ele sunt lipsite de precizie, neclare, fragmentate lucru care duce la prelucrarea lentă a informației. O anumită scădere a analizei și a sintezei optice se corelează cu existența unor retarduri în planul asimilării și prelucrării informației [4]. Fapt ce duce la complexarea (inhibarea) elevilor cu deficiențe de vedere, la un nivel mai slab de interactivitate pe parcursul lecției și care în timp duce la un nivel jos de reușită școlară.

Rezultatele școlare nu pot fi evaluate doar în termenii performanțelor la examene sau în rezolvarea unor tipuri de probleme. O componentă importantă a acestora este motivația. Motivația relevă interesul elevului pentru obținerea de noi performanțe. O performanță neasociată cu motivația continuării efortului de îmbunătățire riscă să fie erodată. De aceea o „școală bună” este aceea în care se obțin nu numai performanțe superioare, dar se și motivează elevii să persevereze în învățare [2, p.273].

Elevii cu deficiență de vâz învață multe prin expunerea directă la stimuli. Ei învață multe prin imitare și identificare. Dar învățarea mediată este un mod diferit de învățare decât expunerea directă la stimuli. Funcțiile cognitive de bază sunt create datorită experiențelor învățării mediate care se manifestă ca și mijloace de adaptare la o lume în permanentă schimbare.

Despre învățarea mediată a vorbit profesorul Reuven Feuerstein care a dezvoltat un program bazat pe instrumente (cunoscut sub numele de FIE), FIE este un ansamblu de instrumente independent de nivelul de școlarizare sau cel cultural al unei persoane. Instrumentele Feuerstein pot fi utilizate inclusiv cu persoane cu cerințe educaționale speciale. Va fi nevoie, însă, de o înțelegere intensă din partea profesorului-mediator a ceea ce înseamnă ca el să-și ajusteze atitudinea educativă și să dezvolte o abordare orientată procesual. FIE nu este numai un ansamblu de instrumente care antrenează mereu mintea copilului ci reprezintă mai degrabă o abordare metodologică educațională individuală, ținând asupra unei schimbări semnificative în calitatea și eficacitatea interacțiunii umane în tot ansamblul ei [1, p.12]. În urma aplicării instrumentelor Feuerstein, putem observa o serie de schimbări fundamentale ale comportamentului elevului, precum:

- Îmbunătățirea abilităților de citit-scris conștient;
- Înțelegerea și povestirea unui mesaj/text;
- Se vor dezvolta și îmbunătăți abilități de adresare corectă a întrebărilor potrivite pentru aflarea răspensurilor;
- Independență în gândire și învățare;
- Îmbunătățirea capacității de comunicare și ascultare activă;
- Îmbunătățirea capacității în rezolvare de probleme;
- Dezvoltarea sentimentului de competență și stimei de sine;
- Dezvoltarea și îmbunătățirea deprinderilor de interacțiune socială;
- Dezvoltarea și îmbunătățirea motivației interioare, empatiei și gestionării emoțiilor;
- Dezvoltarea și îmbunătățirea raționamentului precum gândirea critică;
- Reglarea comportamentului impulsiv;
- Reducerea nivelului de agresivitate, frustrare și anxietate în fața insuccesului;

➤ Reducerea sentimentului de frică în fața unui lucru nou și complex.

Intervenția în favoarea eleviilor cu deficiențe vizuale, este necesară, aplicând modele consacrate de practici educaționale comprehensive cum este moda Feuerstein, care oferă suport tuturor agenților implicați în definirea succesului școlar.

Pentru a obține și menține performanțele școlare la elevul claselor primare cercetătorul Alexander Lobok, doctor în psihologie punctează următoarele recomandări pentru părinții elevilor cu nereușită școlară:

1. Interesați-vă zilnic de treburile școlare ale copiilor, dând dovadă de grijă și răbdare: întrebați despre sentimente, dispoziție, arătați sprijin emoțional.
2. Nu uitați să lăudați copilul, chiar și pentru cele mai ne semnificative, după părerea dvs., realizări ale copilului, succesele lui fezabile. Când vă întâlniți cu eșecuri la studii, încercați să vă dați seama împreună, găsiți o cale de ieșire. Nu intimidați copilul, frica îi blochează activitatea.
3. Dezvoltă curiozitatea, incurajează curiozitatea, satisface nevoia lui de cunoaștere. Oferă-i copilului tău cât mai multe informații și nu uita că înainte de vârsta de 7 ani se dobândesc aproximativ 90% din informațiile fundamentale despre lume și cam tot atâtea abilități esențiale de viață. 10% pentru tot restul vieții.
4. Cumpărați și donați cărți, CD-uri, tablouri. Citiți cu voce tare, invitați-vă copilul să vă citească, să discute despre cărți. Stabiliți împreună cu el un program de lectură pentru o săptămână, o lună și ajutați la implementare, încurajați implementarea acestuia.
5. Ajută-ți copilul să ducă la îndeplinire sarcini dificile, oferă o cale de ieșire dintr-o situație dificilă, dar nu uita să-i dai ocazia să găsească independent o cale de ieșire, o soluție și să ia o acțiune.
6. Fiți amabili cu colegii de clasă, nu le interziceți să-și facă temele împreună. S-a observat că studenții excelenți preferă să lucreze individual, în timp ce celor cu performanțe medii și slabe le place să lucreze în perechi, în grup. În plus, se știe: cel care predă, învață singur.
7. Ascultă-l activ pe copilul tău, lasă-l să povestească din nou ceea ce a citit, văzut, să-și împărtășească impresiile despre ceea ce a trăit.
8. Nu vorbiți urât despre școală, nu criticați profesorii în prezența copilului, creați o atitudine pozitivă față de instituția de învățământ.
9. Implicați-vă în viața de clasă și de școală. Copilul va fi mulțumit dacă școala devine parte din viața ta. Credibilitatea ta va crește.
10. Nu forțați să rescrieți, repetați. Observați particularitățile activității mentale a copilului dvs., aflați ce este ușor și ce este dificil. Întrebați-vă profesorul cum să îmbunătățiți memoria, cum să vă dezvoltați concentrarea, organizarea etc.
11. Oferiți copilului tot ceea ce este necesar pentru studiu, creați o atmosferă de respect pentru munca, lucrurile, manualele, faptele lui etc.
12. Munca mentală este dificilă, necesită mult efort. Ajutați-vă copilul să păstreze încrederea în sine.
13. Când faceți teme cu un copil, nu supravegheați activitățile profesorului. Suprima tentația de a folosi imediat greșeala oricărui copil pentru a-l critica. Când îl ajutați la teme, faceți uneori greșeli intenționate, astfel încât copilul să aibă șansa să vă corecteze, să experimenteze satisfacția de a găsi un defect. Numai așa poate înțelege procesul de control și poate învăța autocontrolul.

14. Verificați temele, mai ales în prima etapă a învățării, în timp ce spuneți copilului dumneavoastră dacă sunteți mulțumit de rezultate sau nu. Data viitoare, va încerca foarte mult să-ți câștige laudele [4].

Un mediu stimulativ, mediat de adulți cu bogate cunoștințe, care încurajează implicarea copiilor în sarcini cognitive, are un efect egalizator asupra nivelului cognitiv și educațional [1, p.99]. Calitățile familiilor de proveniență a elevilor, inclusiv investițiile acestora în meditații și inducerea la copii a interesului față de școala contribuie cel mai mult la creșterea performanțelor.

Nota școlară este principalul motivator al învățării pentru cei mai mulți elevi. Evaluarea performanțelor trebuie să fie pe cât de continuă pe atât de semnificativă în forma ei finală sau sumativă [2, p. 273].

BIBLIOGRAFIE

1. LEBEER Jo, ROTH Maria. *Cum putem ridica performanțele cognitive ale copiilor cu situații defavorizante și a celor cu tulburări de dezvoltare în cadrul unui învățământ inclusiv*, 2001, 57174-CP-1-98-NO-COMENIUS-C31
2. POIANĂ, C. Performanțele școlare ale elvilor. În: *Columna*, 2016, nr. 5, 271-274 [file:///C:/Users/Mariana/Downloads/columna_2016_3_18%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Mariana/Downloads/columna_2016_3_18%20(1).pdf)
3. REDNIC, S. *Influența unui program de intervenție în procesul de autoreglare emoțională la elevii de clasa a VIII-a cu rezultate slabe*. Rezumatul tezei de doctor, 2015, 42p. [Sergiu REDNIC tony leviad long abstract romana 2015-09-04 08-13-48.pdf](#)
4. <https://goaravetisyan.ru/ro/ot-chego-zavisit-shkolnaya-uspevaemost-reb-nka-kak-povysit/>

PARTICULARITĂȚILE LATURII LEXICO-SEMANTICE LA ELEVII DIN CLASA ÎNTÂIA

PECULIARITIES OF THE LEXICAL-SEMANTIC SIDE IN FIRST GRADE STUDENTS

*Dorina Ponomari, doctor în psihologie, lector univ.,
UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

*Nina Corghencea, învățătoare treapta primară,
grad didactic I, IPLT ”Liviu Deleanu”*

*Dorina Ponomari, PhD of psychology,
university lecturer, UPS "Ion Creanga"
ORCID: 0000-0002-0795-3889*

*Nina Corghencea, primary school teacher,
didactic degree I, "Liviu Deleanu" Theoretical High School
ORCID: 0000-0003-2715-3800*

CZU: 376.36:159.9

DOI: 10.46728/c.v1.25-03-2022.p137-145

Abstract

The language of the primary school student presented an indicator of school maturity, he presented a necessary tool for learning activities and for socializing. Several authors have studied various aspects of language development in school-age children, but we hope that the lexical-semantic side has been insufficiently studied,